

Menneskerettigheter og arbeidsforhold

Redegjørelse 2024, Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold

Vår visjon: «Circular services at work»

Elis skal sikre en tilgjengelig og bærekraftig utleietjeneste for beskyttelse, hygiene og velvære overalt, hver dag. Igjen, og igjen, og igjen.

Vårt mål er å bidra til en mer bærekraftig fremtid ved å tilby utmerkede tjenester som prioriterer god miljøledelse, sosial rettferdighet og et solid økonomisk fundament.

Ved at vi retter vår drift og vårt virke inn mot disse prinsippene, tror vi på at vi kan være en meningsfull bidragsyter for en mer bærekraftig verden – for planeten og for alle oss som lever på den.

Vår forpliktelse

Elis respekterer, beskytter og fremmer menneskerettigheter i egen organisasjon og i våre partnerskap. Vi anerkjenner at menneskerettigheter er universelle, udelelige og umistelige og jobber for et arbeidsmiljø som respekterer menneskerettigheter og fremmer mangfold.

Vi har forpliktet oss til å jobbe systematisk med å forhindre brudd på anstendig arbeidsforhold og menneskerettigheter, både i egen drift og i verdikjeden vår. Vi skal bruke vår innflytelse mot våre partnere til å styrke oppslutning og kunnskapen om etisk og bærekraftig handel.

Våre fire verdier – respekt, ansvar, profesjonalitet og integritet – danner en felles forståelse for hvordan vi som bedrift og ansatte skal opptre. Dette danner også grunnlaget for våre etiske retningslinjer.

Elis Norge forplikter seg til de 13 anerkjente prinsippene om bærekraftig forretningsprinsipper som er utarbeidet av Etisk handel Norge. Vi bruker vår innflytelse mot våre partnere til å styrke oppslutning og kunnskapen om etisk og bærekraftig handel. Prinsipperklæring: [Prinsipperklæring-2022 \(etiskhandel.no\)](https://etiskhandel.no/prinsipperklaring-2022)

Varslingskanal

Vi har en anonym varslingskanal, hvor alle – internt og eksternt - kan sende inn varsler på en trygg måte, som blir håndtert anonymt. Denne finner du her: [WhistleB, Whistleblowing Centre](#)

I tillegg har vi avvikssystem og rutiner internt, hvor ansatte kan varsle – også anonymt.

Vår kjernevirksomhet

Vi designer, utvikler og leverer skreddersydde utleieløsninger for matter, arbeidstøy, hygiene, renrom og mopper. Vi tilbyr ressurs- og tidsbesparende og bransjetilpassede løsninger. På denne måten kan kunden konsentrere seg om sin kjernevirksomhet.

Elis tilbyr våre kunder produkter som vedlikeholdes, repareres, gjenbrukes og ombrukes for å øke bruken og levetiden til produktene. Vi velger derfor tekstiler og produkter basert på kvalitet og mer bærekraftige kriterier, for at de skal tåle vask og reparasjon, og vare lengst mulig.

Elis er overbevist om at den sirkulære forretningsmodellen basert på gjenbruk, som hovedsakelig legger vekt på å redusere forbruket av naturressurser ved å optimalisere levetiden på produktene, er en bærekraftig løsning for å møte dagens miljø- og ressursutfordringer på.

Forankring: Bærekraftig forretningspraksis og etisk handel

Elis anser en bærekraftig forretningspraksis som grunnlaget for å få til en bærekraftig utvikling på sikt. Selskapet legger til grunn definisjonen om bærekraftig utvikling fra Brundtland-rapporten «Vår felles fremtid» (1987) som *«en utvikling som ivaretar dagens generasjons behov, samtidig som vi ikke ødelegger for fremtidige generasjoner»*.

Elis skal jobbe kontinuerlig, målrettet og systematisk for at egen forretnings- og innkjøpspraksis forbedrer forholdene for mennesker, miljø og samfunn for øvrig, i egen organisasjon og i leverandørkjeden.

Prinsipper for bærekraftig forretningsprinsipp

Elis støtter opp under forpliktelsene som ligger i følgende konvensjoner og samarbeid:

- › the United Nations Universal Declaration of Human Rights and the European Convention on Human Rights;
- › the United Nations Convention on the Rights of the Child;
- › the United Nations Global Compact;
- › the ILO fundamental conventions;
- › the United Nations Guiding Principles on Business and Human Rights; and
- › the OECD Guidelines for Multinational Enterprises.

Elis-konsernet har formalisert forpliktelsen om anstendig arbeidsforhold og menneskerettigheter i våre etiske retningslinjer som gjelder alle ansatte og all aktivitet i selskapet. Elis Norge har også en oversatt og [tilpasset norsk versjon av de etiske retningslinjene](#).

Alle ansatte, uansett posisjon, organisatorisk tilhørighet eller geografisk lokalisering, forventes å promotere og verne om de etiske retningslinjene. De etiske retningslinjene er basert på våre felles verdier; integritet, ansvarlighet, respekt og profesjonalitet.

Elis sine etiske og sosiale forpliktelser gir seg også uttrykk i bedriftens bærekraftsstrategi og dens tre pilarer; sirkularitet/gjenbruk, kompetanse for medarbeidere og positivt samfunnsaktør. [Mer om bærekraft og vår strategi her](#)

Slik jobber vi

- Vår forretningsmodell og verdikjede

Elis sin forretningsmodell baserer seg på at det er tjenestene våre som er vårt produkt. Det vil si at det er selve tjenesten av utleie av tekstiler og produkter som er vår ekspertise og vårt tilbud til markedet. Vi skal levere våre tjenester enkelt og forutsigbart slik at våre kunder kan fokusere på det de er best på – sin egen jobb.

Vi kjøper hovedsakelig inn matter og arbeidsklær, som vi leier ut til våre kunder. I tillegg handler vi inn mopper, kluter, dispensere og hygieneartikler. Vi kjøper varer og tjenester i hovedsak fra konsernets samlede leverandører eller skandinaviske leverandører. Det er den globale innkjøpsorganisasjonen i Elis-konsernet som har ansvar for å velge leverandører globalt, som også påvirker produktene som blir kjøpt inn i Norge.

Vi er opptatt av at vår forretningsmodell støtter opp om en sirkulær økonomi og gjenbruk, og ønsker å være en foregangsfigur på flerbruk, fordeling og at vi alltid tenker et helhetlig perspektiv på våre produkter. Fra våre egne produksjonsfasiliteter handler vi store volumer, for det norske markedet – her har vi muligheten til å bidra med innspill og forslag til hvordan leverandørene - sammen med oss - kan bli enda flinkere til å produsere på en forsvarlig og god måte.

- Ansvar: Styring og ledelse

Elis Norge AS er en del av Elis SA, som er notert på franske Euronext Paris. Styre og ledelse er dermed ledet fra Frankrike. I styret er det tre komiteer; audit komite, kompensasjon og styringskomite, samt en bærekraft/CSR (Corporate Social Responsibility) komite. Ledelsen i Elis SA har det overordnet ansvar for alle bærekraftsrelaterte saker inkludert menneskerettigheter. Styrende dokumenter som etiske retningslinjer godkjennes av administrerende direktør i Elis SA.

I Norge er det administrerende direktør som har det formelle ansvaret for bærekraft og menneskerettigheter i Elis Norge AS. Bærekraftsansvarlig i Norge rapporterer til administrerende direktør og har ansvaret for risikovurdering,

gjennomføring av tiltak og rapportering innen arbeidet med menneskerettigheter.

Oppgaver, roller og ansvar er beskrevet i en prosedyre for arbeidet med anstendig arbeidsforhold og menneskerettigheter. Prosedyren er en del av styringssystemet for HMS, kvalitet og bærekraft, som er tilgjengelig for alle ansatte. Ansvar for å følge opp leverandører som faller innenfor risiko for mulig menneskerettighetsbrudd gjøres i samarbeid med innkjøpsansvarlig og revisjonskorps.

Bærekraftsansvarlig har også en rapporteringslinje til CSR direktør i Elis SA, slik at Elis SA som konsern kan jobbe på tvers av flere felles funksjoner, spesielt innenfor innkjøp og leverandørhåndtering. Planer og strategier følges opp av ledelsen i Norge jevnlig ved at bærekraftsansvarlig rapporterer månedlig til administrerende direktør. Finansdirektør og innkjøpsansvarlig er med i arbeidsgruppa for gjennomføring av aktsomhetsvurdering og oppfølging av tiltak.

- Prioriterte verktøy

For å redusere risikoen for at det skjer miljøavvik eller menneskerettighetsbrudd i vår verdikjede har vi følgende prioriterte verktøy

- LANGSIKTIGE KONTRAKTER MED LEVERANDØRER: Samarbeid og dialog med leverandører som sikrer forutsigbar levering, standardisert tekstil bestilling og gjensidig forståelse av forpliktelsene mot hverandre og samfunnet. Vi forventer at alle våre leverandører signerer «Etske retningslinjer for leverandøren» når kontrakter inngås.
- KONTINUERLIG AKTSOMHETSVURDERING AV VERDIKJEDEN: Vi har i 2024 gjennomført den første helhetlige aktsomhetsvurderingen i Elis Norge, og vil kontinuerlig følge opp arbeidet mot våre leverandører og interne rutiner.
- VARSLINGSKANAL: Elis har en egen, eksternt tilgjengelig varslingskanal, som sikrer anonymitet om ønskelig, om man ønsker å varsle om kritiske forhold.
- INTERNREVISJON OG TREDJEPARTS VURDERING: Vi har et internt revisjonskorps i Norge som følger opp og reviderer våre anlegg jevnlig. I tillegg har konsern en tredjepartsvurdering, som screener direkte og indirekte partnere – slik at vi minimerer risiko for korrupsjon og menneskerettighetsbrudd.

- Retningslinjer for leverandører

Gjennom [Supplier Code of Conduct for leverandører](#) krever Elis at leverandørene er basert på prinsippene og retningslinjene i the UN Global Compact, the UN Guiding Principles, the OECD Guidelines, the ILO core conventions, the UK Anti-Bribery and

Corruption Act (UKBA) og den franske Sapin II law. I tillegg gjelder egne forventninger om etterlevelse av Loven om Åpenhet i Norge, som trådte i kraft i 2023.

Retningslinjene forplikter leverandører til respekt for menneskerettigheter, anstendig arbeidsforhold, beskyttelse av miljøet og anti-korrupsjon.

Vi forventer at våre leverandører og samarbeidspartnere arbeider målrettet og systematisk for etterlevelse av våre retningslinjer for leverandører.

Kartlegging av faktisk og mulig påvirkning av bedriften

Arbeidet med leverandørkjeden deles mellom to arbeidsstrømmer, grunnet vår leverandørkjede - en i Elis konsern og en våre direkte leverandører til Elis Norge – I Norge står vi for rundt 40% av de direkte innkjøpene fra leverandører.

Elis Norge har i tillegg til konsernets arbeid gjennomført en egen kartlegging for de innkjøp som ikke dekkes av konsern-avtaler, som gjøres i Norge.

Våre innkjøp kan som hovedregel deles inn i tre kategorier;

- Direkte innkjøp (produkter som tekstiler, matter, hygiene og lignende produkter)
- Indirekte kjøp (energi, IT ol)
- Industrielle investeringer (maskiner og driftsutstyr).

De to siste kategoriene er innkjøp som hovedsakelig skjer fra Europa, mens tekstiler og produkter i større grad skjer fra globale verdikjeder, og har derfor et spesielt fokus når det gjelder aktsomhetsvurderinger og etisk forretningspraksis.

Mer enn 90% av arbeidstøy i Elis konsern er produsert med tekstiler som har et kjent opphav, som er godkjent av Elis konsern som gjør at vi har en sterk kontroll på vår forsyningskjede (tier 1 og 2). Tekstiler og hygiene artikler blir i hovedsak ettergått og revidert av hovedkontoret i Frankrike. Elis kjøper inn tekstil- og hygiene / velvære produkter hovedsakelig fra Europa (40%), Asia (35%), Latin- og Sør-Amerika (7%) og Afrika (14%).

Prosessen for å kartlegge, forebygge og redusere mulig brudd på anstendig arbeidsforhold og menneskerettigheter beskrives under. Alle steg gir grunnlag for å fortsette med eller avslutte leverandøren, avhengig av alvorlighetsgrad og informasjon vi blir forelagt:

1. Overordnet kartlegging
2. Prioritere områder for videre kartlegging
3. Kartlegging enkelte leverandørkjeder og leverandører
4. Nye prioriteringer og videre tiltak

I vår kartlegging har vi funnet at det er mest fremtredende risiko (salient risk) for at det kan forekomme negativ påvirkning av anstendig arbeidsforhold og menneskerettighetsbrudd i vår leverandørkjede. I arbeidet med aktsomhetsvurdering

har vi prioritert etter høy risiko, strategisk viktighet for selskapet, og evnen til å kunne påvirke fra vår side.

- Faktisk og potensiell negativ påvirkning

Basert på kartleggingen som vurderer sannsynlighet for mest negativ påvirkning, har vi både i konsern og i Norge identifisert noen konkrete områder innen menneskerettigheter som vi ønsker å følge opp med våre leverandører: Risiko for tvangsarbeid, barnearbeid, lønn og arbeidstid, helse og sikkerhet.

Sektorene som er blitt identifisert med høyest risiko er våre direkte innkjøp av produkter (tekstiler, dispensere, matter, mopper, forbruksvarer) og underleverandører av tjenester i Norge (vaskeri og logistikk). Elis Norge vil prioriter disse sektorene videre i vår handlingsplan for å redusere negativ påvirkning fra vår side.

Det er ikke avdekket noen faktiske negative påvirkninger på menneskerettigheter eller anstendig arbeid av Elis Norge AS i rapporteringsperioden.

- På jobb i Elis – trygg fysisk og psykisk arbeidsplass

Vi ønsker mangfold i alle former velkommen, fordi vi mener at dette gjør oss til en bedre bedrift og et bedre sted å være for alle. Det er nulltoleranse for alle former for trakassering og vi har flere kanaler for å fange opp avvik.

Det skal være trygt fysisk og psykisk å jobbe for Elis. Bedriften legger vekt på at det er åpen og tillitsbasert dialog mellom de ansatte og bedriften, slik at mulige og faktiske brudd på arbeidstakers rettigheter og menneskerettigheter blir avdekket og tiltak kan bli satt i gang.

Det gjennomføres jevnlig samlinger (fysisk og på teams) med verneombudene, og i tillegg til AMU sentralt, har vi egne HMS- møter på alle lokasjoner fire ganger i året. I tillegg gjør vi medarbeiderundersøkelser og nedsetter arbeidsgrupper på bakgrunn av disse. Alle ansatte har mulighet til å organisere seg.

Elis Norge er sertifisert etter ISO 45001 – Ledelsessystemer for arbeidsmiljø.

Det ble ikke registrert varslingsaker som omfattet diskriminering eller mulig menneskerettighetsbrudd i Elis Norge i 2024.

Handlingsplan og tiltak

Samarbeid med Elis konsern

Hovedtiltaket som er iverksatt for å redusere risikoen for menneskerettighetsbrudd i verdikjeden, er å gjennomføre Corporate Social Responsibility (CSR) revisjoner av prioriterte leverandører. Dette tiltaket dekker mer enn 90% av våre direkte innkjøp. Konsernet gjennomfører risikokartlegginger av mulig og faktiske negativ påvirkning på mennesker, miljø og samfunn som konsekvens både direkte forårsaket av vår drift,

eller bidratt til i vår leverandørkjede. Videre vurderes det gjennom risikokartleggingen forebyggende og reduserende tiltak om negativ konsekvenser kan forekomme.

En helhetlig vurdering avgjør om vi gjennomfører et fysisk besøk, eller om spørreundersøkelser er dekkende. Denne vurderingen gjennomføres for alle leverandører minst hvert tredje år.

Vårt mål er at mer enn 95% av våre leverandører, basert på omsetning, er dekket av en slik bærekraftsvurdering (som dekker mer enn anstendig arbeidsforhold og menneskerettigheter). I 2024 var dette 93.3%.

Arbeidet vårt i 2024

Vi har hatt flere møter med kunder og leverandører angående kartlegging av risiko i verdikjeden for tekstiler, hvor både forventinger og forbedringer er blitt diskutert.

Gjennom vår systematiske jobbing langs hele det anbefalte aktsomhetshjulet, har vi gjort tiltak i alle delene i rapporteringsåret – som har styrket vårt arbeid langs hele aktsomhetshjulet:

Steg 1: Retningslinjer	*Forbedring av systemer, rutiner og prosesser for kartlegging. *Styrket innkjøpsprosedyre, med tydelig prosessbeskrivelse for oppfølging av nye og eksisterende leverandører. *Utvidet retningslinjen for vurdering av tredjepart «Third party due diligence policy», som inkluderer menneskerettigheter, andre forhold knyttet til anstendig arbeidsforhold, korrupsjon, politisk påvirkning og handelsembargo, samt miljømessige forhold.
Steg 2: Identifisere og vurdere påvirkning	*Samkjøre risikokartlegging med konserns arbeid med sentrale leverandører, samt bruke konserns avtaler på tekstiler (prioritet før norske leverandører). *Redusere antall leverandører, og sikre langsiktige avtaler for de største volumene av produkter og tjenester (vaskeri og distribusjonsruter).
Steg 3: Unngå, forhindre og redusere negativ påvirkning	*Gjennomgang av kontrakter på sentralt og lokalt nivå i Norge, for å redusere antall leverandører. *Etablere og vedlikeholde et komplett kontraktregister, i samarbeid med konsern.
Steg 4: Håndtering	*Møte med leverandører og informasjonsinnhenting, som kvalitetsinformasjon, signering av retningslinjer for leverandører. *Lage handlingsplan for å vurdere hvilke leverandører som skal følges opp.
Steg 4: Effekt (spore)	*Alle leverandører av distribusjon skal være registrert i StartBank

endring)	innen utgangen av 2025, og signere våre etiske retningslinjer for leverandører, samt opplæring i våre standarder for arbeidskontrakt, arbeidstid og serviceleveranser. *Gjennomføre leverandørdialog med vaskeri, som vi har som partnere og underleverandører. *Gjennomføre leverandørrevisjon for vaskerier som er underleverandører.
Steg 5: Kommunikasjon	*Styrke rutinene for å håndtere varslinger som kommer inn på en standardisert måte, og sørge for at det blir besvart i henhold til forventning og lovkrav.

Elis' etiske retningslinjer og varslingsystem

Elis' etiske og ansvarlige atferd er avgjørende for selskapets suksess og langsiktige utvikling. Vi er opptatt av å bygge tillit til våre medarbeidere, kunder, leverandører, samarbeidspartnere og, mer generelt, alle våre interessenter.

Prinsippene om respekt, integritet, ansvarlighet og profesjonalitet utgjør grunnlaget for våre forpliktelser, slik de er beskrevet i Elis' etiske retningslinjer.

For å sikre åpenhet og etterlevelse av gjeldende lover og regler tilbyr Elis en varslingskanal som er tilgjengelig for alle, både internt og eksternt, uavhengig av hvor i verden de befinner seg.

Gjennom denne kan man rapportere forhold som:

- Bryter med Elis' etiske retningslinjer
- Bryter gjeldende lover og forskrifter, inkludert norske lover som arbeidsmiljøloven
- Innebærer risiko for alvorlig skade på menneskerettigheter, grunnleggende friheter, helse og sikkerhet, eller miljøet

Varslingssystemet gir mulighet for anonym varslings og sikrer konfidensiell behandling av all informasjon i alle trinn av prosessen.

Elis forplikter seg til å beskytte varslere mot negative konsekvenser eller gjengjeldelse, forutsatt at varslingen er gjort i god tro, selv om forholdene som meldes inn senere ikke blir bekreftet.

Varslingskanalen er tilgjengelig 24 timer i døgnet, 7 dager i uken, og kan ta imot både skriftlige og muntlige meldinger, på ett av konsernets 18 lokale språk.

Varslingskanalen finner du her: [WhistleB, Whistleblowing Centre](#)

Åpenhetsloven

Fra 1. juli 2022 har alle rett til å be virksomheter som omfattes av Åpenhetsloven om informasjon om hvordan de håndterer konsekvenser knyttet til grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Elis Norge er omfattet av loven.

Loven skal fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Dette gjelder for egen virksomhet, leverandører og verdikjeden til leverandørene

Vi anser teksten over til å dekke redegjørelsesplikten i Åpenhetsloven for 2025 (publisert 26. juni 2025). Har du spørsmål om vårt arbeid, kan du kontakte oss i skjema som du finner lengre nedpå siden. Vi vil gi deg beskjed at spørsmålet er mottatt innen 24 timer og svare deg på henvendelsen innen tre uker.

Vil du vite mer om Åpenhetsloven?

Her kan du lese [selve loven](#) og [Forbrukertilsynet](#) sin veiledning.